

VI - Bayatılar - Maniler

(s. 141-148)

1. Âşığam, bax semaya,
Nesr esrir baxsa maya,
Zerrece üzün görsem,
Nâmerdem baxsam Aya.
2. Âşığam, qan adile,
Vur boynum qan adile,
Xeyalim gezen yeri,
Quş gezmez qanadile.
3. Âşıq, dağ arasında,
Duman dağ arasında,
Şam¹ kimi şö'le² çektim,
Yandım yağ arasında.
4. Âşığam, dada³ men,
İmadada men, dada men,
Aldılar yaxşı yarı,
Kime gedim dada men?
5. Âşığam, derd azalı mı,
Düşsün derde zalimi.
Senden derman gelmese,
Menden derd azalı mı?
6. Âşıq, yamanı⁴ görüm.
Xalın yamanı görüm,
Ne yaman meni görsün,
Ne men yamam görüm.
7. Âşığın yardı yarı,
Bayqunus yardı yarı,
Alçalsın uca dağlar,
Görünsün yar diyarı.
8. Âşıq, geceden geder,
Karvan geceden geder,
j^arvan geceaen geaer,
Gece uzun, hemdem yox,
Zehlem⁶ geceden geder.
9. Âşığam, gelmesin yaz,
Sözün yaz, gelmesin yaz,
Gül gelsin, bülbül gelsin,
Gelmese gelmesin yaz.
10. Âşıq, min aye gele,
Xalın Minaye gele,
Yaxşıdan el çekmerem,
Göyden min aye gele.
11. Âşıq, Minaye deyer,
Xalın minaya deyer,
Ay var bir güne deymez,
Gün var min aya deyer.
12. Âşığam, o Bayadı,
El yadı, oba yadı,
Siz olun el obalı,
Biz olaq oba yadı.

13. Men âşığam, tamam qan,
Oxu dersin tamam qan,
Könül var ki, qan dammaz,
Könül var ki tamam qan.
14. Âşiq, tersine qoyun,
Yuyun, tersine qoyun,
Yaxşımı qiblesine,
Meni tersine qoyun.
15. Âşığam, şah adada.
Yar gedir şah edada,
Ne görüm yaman üzün,
Ne gedim şaha dada.
16. Men âşiqem, ay meler,
Bulud altdan ay meler,
Deryada bir gül bitib,
Su deyiben ay meler.
17. Men âşiqem, bağdadi,
Sona meylin bağdadi,
Getmez bülbül serinden,
Gül sevdası bağ dadı.
18. Men âşiqem, yad eli,
Ya divane, ya deli,
Qebrim od tutub yanar,
Sene deyse yad eli.
19. Men âşiqem, yayma,
Menden qaşın yayma,
Qorxuram müjgan çalam,
Üzünden göz yayına.
20. Men âşiqem, yaxannan, Ya
sultannan, ya xannan, Bir
deste gül olaydım,
Asılaydım yaxannan.
21. Men âşiq, ejdahani¹, İlanı²,
ejdahani, Doymaz şirin
lebinnen, Aşiqin ac
dehani³.
22. Men âşiq, inci menem,
Dür menem, inci menem,
Baş qoyub dizin üste,
Can versem indmenem.
23. Men âşiq indi zülfün,
Gerdene mindi zülfün,
Destele qoy qoynuna,
Qan eyler indi zülfün.
24. Men âşiq daldasma,
Merd igid daldasma,
Nâmerd aslan olsa da,
Sığınma daldasma.
25. Men âşiq, düşmez ele,
Mey içen düşmez ele,
Yaxşı saxla gözlerin,
Bir candı, düşmez ele.
26. Men âşiqem, güleller,
Bülbül bağda gül eller,
Deryacan ağlın olsa,
Yoxsul olsan güleller.
27. Men âşiq Gülendama,
Çmbdi gülen dama,
Ölam bir xara köynek,
Yapışam gül endama.
28. Men âşiqem, ne vaya,
Dur qulax as nevaya,
Ne nâmerde yoldaş ol,
Ne aha düş, ne vaya.
29. Men âşiqem, oyada,
Yatmış könlüm oyada,
Bî-vefaya sirr verme,
Geder, açar o, yada.
30. Men âşiq ölke sennen,
Qorxuram yol kesennen,
Dağlar quzeyli, könlüm,
Heç getmez kölge sennen.
31. Men âşiq, ulu dağlar,
Çeşmeli, sulu dağlar,
Döşünden eli köçmüş,
Başında bulud ağlar.
32. Men âşiqem, heşemdi⁴,
Zülf üzünde heşemdi,
Qarabağ terlamyam⁵,
Sona almağ peşemdi.
33. Men âşiq, şirin gele,
Şirin yar şirin gele,
Ferhad qayalar çapar,
Gözleyer Şirin gele.
34. Obanın dağ aranı⁶,
Görübdü dağ aram,
Yaxşından ötrü âşiq
Ha gezir dağ aranı.
35. Men âşiq, ovun ovlar,
Gözlerin ovun ovlar,
Murğuz'dan qalxan terlan,
Alvız'da ovun ovlar.
36. Men âşiq Ordubad'a,
Salmas'dan Ordubad'a,
Serkerde qoçaq olsa,
Vermez heç ordu bada.

37. Ezizim, çime mende,
Su mende, çime mende,
Göy çemenli göl olam,
Yar gele çime mende.
38. Eziziyem, ağır dur,
Ağır terpen, ağır dur,
El içinde düz dolan,
Gören desin ağırdır.
39. Ezizim, al kağızım¹,
Dili yox, lal kağızım,
Gel get yarın yanına,
Dil ol, yalvar, kağızım.
40. Ezizim, bağda ara,
Bülbülü bağda ara,
Bağbanm könlü olsa,
Ne gelib bağda nara.
41. Ezizim, bağda dara,
Zülfünü bağda dara,
Bülbülü gülden ötrü,
Çekdiler bağda dara.
42. Eziziyem, bir bir çek,
Oxu yaydan bir bir çek,
Ölsem qoy qanlım olsun
Bir qaş, bir göz, bir birçek².
43. Ezizim, qala yeri,
Burç yeri, qala yeri
Qiyamet o gün qopar,
Yar gede, qala yeri.
44. Ezizim, qem çiledi,
Semendin³ qemçiledi,
Yar seçdim derd az ola,
Daha da qem çiledi.
45. Ezizim, qızaranda,
Dan yeri qızaranda,
Qalsa da oğlan qalsm,
Qalmasm qız aranda
46. Ezizim quzu qurban,
Qoç qurban, quzu kurban,
Merdin birce tüküne
Namerdin yüzü qurban.
47. Ezizim, dara çeker,
Xalların dara çeker,
Elin gücü bir olsa,
Düşmeni dara çeker.
48. Ezizim, derd ekerem,
Yoldaşdı derde Kerem,
Qoşmuşam qem kotanın,
Her gece derd ekerem.
49. Ezizim, derme derme,
Xalların derme derme,
Yetişmemiş nar gördüm,
Çağırır derme, derme.
50. Ezizim, yazma meni,
Dil çıxart, yaz memeni,
Olaydım qış quzusu,
Emeydim yaz memeni.
51. Eziziyem, yüz ha yüz,
Sonam gölde üz ha üz,
Düşmen gelib dost olmaz.
Yalvarasan yüz ha yüz.
52. Ezizim, ince bele,
Küi⁴ bele, İnce bele,
Qulpun sinsin⁵, ay senek⁶,
Minmisen ince bele.
53. Ezizim, incidensen,
Sedefden, incidensen,
Keserem dilim seni,
Bilsem yar incidensen.
54. Ezizim, kasa dolmaz,
Merd eli kasad olmaz,
Yüz nâmerdin çöreyin
Doğrasan kasa dolmaz.
55. Ezizim, kim sayada,
Tor qurub kim sayada,
Gözde, könlüde sensen,
Düşer mi kimse yada.
56. Ezizim, gözü maya,
Qatarın gözü maya,
Dağılsın bulud zülfün.
Sataşsın gözüm aya.
57. Ezizim, Gülüstana,
Şeh⁷ düşe gülüstana,
Qorxuram göz yaşımnan,
Qoynunda gül istana.
58. Eziziyem, güven gez,
Dağda biter güvengez⁸,
Ne nâmerde bel bağla,
Ne dövlete güven, gez.
59. Ezizim, Mamağana,
Yol geder Mamağana,
Kes başım sinen üste,
Qoy batsın meme qana.
60. Eziziyem, men dilden,
Elimdeki mendilden,
Yarman merc bağladım
O dodaqdan, men dilden.

61. Eziziyem, ne qiyam¹,
Zülfün üzde ne qiyam,
Sen camaldan ne qıydm,
Men canımdan ne qiyam.

62. Ezizim, su cahanı,
Boyun tek suca hanı?
Leblerin teşnesiyem,
Götürse su cahanı.

63. Ezizim, serin ayaz.
Göy bulud, serin ayaz,
Dosta gelen qadani²,
Düşmenin serine yaz.

64. Ezizim, Tehledenem,
Tek evli Tehledenem,
Arasbar terlanıyam,
Sonalar tehledenem.

65. Eziziyem, halala,
Haram qatma halala,
Nâmerdin bağçasında
Ne gül bitsin, ne lala.

66. Ezizim, harayçı³ men,
Göy çimen, haray çimen,
İki memen dalaşsın,
Qoy olum harayçı men.

67. Eziziyem, çengele⁴,
Duman gele, çen⁵ gele,
Keten köynek, ağ meme,
Al eline çengele.

(Prof.Dr. Azad Nebiyev, s.51-52)

68. Ay doğdu bize düşdü,
Gün doğdu düze düşdü,
Sen tek igid cavanlar,
Tezliknen göze düştü.

69. Ağacda xezel⁶ ağlar,
Dibinde gözəl ağlar.
Bele oğlu ölenler
Sergerdan gezer ağlar.

70. Âşığım eller ayrısı
Bülbülem güller ayrısı
Bir gününe dözmezdım⁷,
Oldım iller ayrısı!

71. Üstedir
Quşdan qanad üstedir,
Elin sınısın⁸ yad oğlu,
İgid murad üstedir.

72. Men öldüm ağlamaqdan,
Bağa su bağlamaqdan.
Bağda yarpaq qalmaq.
Yarama bağlamaqdan.

73. Menâşiq, ağlamazdım,
Gülerdim, ağlamazdım.
Bilseydim, vef en budu,
Sene bel bağlamazdım.

74. Axşam oldu usandım,
Seher oldu oyandım.
Daş olsaydım erirdim,
Torpağıdım dayandım.

75. Qızılgül heşem⁹ oldu,
Dermedim heşem oldu.
Men senden ayrılalı
Ağlamaq peşem¹⁰ oldu!

76. Qızılgül olmayaydı,
Sarahb solmayaydı,
Bir ayrılıq, bir ölüm,
Heç biri olmayayadı!

77. Eziziyem, her aylar,
Her ulduzlar, her aylar,
Oğlu ölmüş analar,
Oğul deyib haraylar!

78. Bu dağlar ulu dağlar,
Çeşmeli sulu dağlar.
Burda bir qerib ölüb,
Göy kişner, bulud ağlar!

79. Xoruz ban¹¹ verende gel,
Sinem qan verende gel,
Sağlığımda gelmedin,
Barı can verende cel!

80. Men âşığam bexti kem,
Bağbanım yox bağ tikem,
Men feleye neyledim,
Felek, mene baxdı kem!

81. Aman, aman oldu, gel,
Halım yaman oldu, gel
Bir de seni göreydim,
Axır zaman oldu gel!

82. Elemi esdi felek, Sebrimi
kesdi felek, Girdi bülbül
bağıma, Şümalım¹² kesdi
felek!

83. Dağların çişkinidi¹³,
Dumanlı çişkinidi,
Dindirme, qan ağlaram,
Halımın pis günüdü?

84. Bir at mindim başı yox,
Bir çay keçdim daşı yox,
Burda bir gerib ölüb,
Yanında qardaşı yox!

2. bela, dert 3. ağlayıcı 4. avuçlamak 5. sis 6. güz yaprağı 7. katlanmak 8. kırılmak 9. saman 10. uğraş
12. fidan 13. çisinti

85. Quşum qaçtı tülekden,
Qolum düşdü bilekden,
Gör başıma ne geldi,
Çerxi dönmüş felekden.
86. Men âşiq, lala dağı,
Bürüyüb lala dağı,
Her ne yara sağalsa,
Sağalmaz bala dağı!
87. Men âşiq, güzel ağlar,
Gözlerim güzel ağlar,
Meni yetir anama,
Gör nece güzel ağlar!
88. Ele mi düşen yeri,
Atlanıb düşen yeri,
Göz yaşı oda dönüb,
Yandırır düşen yeri.
89. Ovçular ov tutmasın,
Ovlaşm, ov tutmasın.
Seni vuran ovçunun,
Qolları sov¹ tutmasın.
90. Analar yanar ağlar,
Günlerin sayar ağlar,
Döner göy göyerçine,
Yollara qoyar ağlar.
91. Qızılgül axçalandı,
Dermedim axçalandı,
Sene kimler qarğadı,
Paltarm² buxçalandı.
92. Ezizim, nazik sarı,
Geymene nazik sarı,
Saçları kefen eyle,
Cenazem nazik sarı.
93. Ezizim,tike tike³,
Geymeye tike tike,
Qoy meni yar ağlasın,
Kefenim tike tike,
94. Haray naşı elinden
Atmaz daşı elinden,
Yastıq şikayet eyler,
Gözüm yaşı elinden.
95. Men aşiq goşa dağlar
Catıb baş-başa dağlar,
Sizde oğul itirdim
Dönesiz daşa dağlar!
96. Maralın gözü qanlı,
Topuğu, dizi qanlı,
Balamı vermeseniz
Tutaram sizi qanlı.
97. Men aşiq, bala dağı,
Dolan gel bala, dağı.
Sağlasa her yazalar
Sağalmaz bala dağı.
98. Altımda kilim yandı,
Od düşdü kilim yandı,
Eziz bala demekden,
Ağzımda dilim yandı.

